1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15016000	Compostela	Santiago de Compostela	2019/2020

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CSSSC02	Integración social	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0017	Habilidades sociais	2019/2020	6	123	123

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	CONCEPCION FERNANDEZ FERNANDEZ
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O módulo de Habilidades Sociais é un módulo que se imparte no Ciclo Superior de Técnico en INtegración Sociall. As aprendizaxes previstas para este módulo aparecen recollidas no Decreto 76/2016, de 28 de abril polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao superior que corresponde a título de técnico superior en Integración Social.

Neste sentido o decreto establece que o módulo de habilidades sociais terá unha duración de 123 horas. Unha das características fundamentais nas que este módulos se diferenza doutros do ciclo, é porque non é un módulo dirixido exclusivamente ao traballo directo con usuarios/as, senón que ten nunha orientación ampla e deseñada co ánimo de que o futuro técnico conte coas ferramentas axeitadas para poder desenvolverse en distintos ámbitos como pode ser: as relacións institucionais, as relacións coas persoas usuarias, co equipo profesional ou mesmo con outros profesionais que traballen no eido da intervención social.
Obxectivos xerais:

No decreto especifícase que a súa aprendizaxe vai incidir nos seguintes obxectivos:

- Analizar as habilidades sociais requiridas no ámbito profesional identificando os factores influentes, para manter relacións fluídas coas persoas implicadas na intervención e superar os posibles conflitos.
- Analizar os problemas presentados e seleccionar técnicas de participación e xestión de conflitos para realizar tarefas de mediación entre persoas e grupos.
-Desenvolver a creatividade e o espírito de innovación para responder ante os retos que se presenten nos procesos e na organización do traballo e da vida persoal.
-Tomar decisións de xeito fundamentado, analizando as variables implicadas, integran do saberes de distinto ámbito e aceptando os riscos e a posibilidade de equivocación, para afrontar e resolver situacións, problemas ou continxencias.
-Desenvolver técnicas de liderado, motivación, supervisión e comunicación en con textos de traballo en grupo para facilitar a organización e a coordinación de equipos de traballo.
-Aplicar estratexias e técnicas de comunicación, adaptándose aos contidos que se vaian transmitir, á finalidade e ás características das persoas receptoras, para asegurar a eficacia nos procesos de comunicación.
-Identificar e aplicar parámetros de calidade nos traballos e nas actividades que se realizan no proceso de aprendizaxe para valorar a cultura da avaliación e da calidade e ser quen de supervisar e mellorar procedementos de xestión de calidade.

O módulo profesional de Habilidades Sociais contén a formación necesaria para que o alumnado adquira as habilidades sociais necesarias para desenvolver unha profesión de axuda e interactuar adecuadamente nas súas relacións profesionais con outras persoas, adaptando o seu comportamento ás características destas e ao contexto. Trátase dun módulo nomeadamente procedimental e actitudinal, en que se dá resposta ás seguintes funcións:

- de intervención ou execución que abrangue a recollida de información acerca das habilidades sociais que se posúen e das que se carece, a organización da actuación e a previsión de continxencias, o establecemento, de ser o caso, de axudas técnicas para a comunicación, e a posta en práctica das habilidades sociais adquiridas.
- de avaliación da competencia social do persoal profesional, tanto no relativo ás relacións interpersoais como para a dinamización de grupos ou a participación neles desempeñando diversos papeis. Refírese ao control e o seguimento da propia evolución na adquisición da competencia social necesaria para se relacionar axeitadamente coas demáis persoas no desempeño das súas funcións.
- de xestión de conflitos que fai referencia á posta en marcha de todos os mecanismos dispoñibles para a súa solución e supón mediación e negociación.

Competencias profesionais, persoais e sociais (vinculadas ao módulo de Habilidades Sociais).

O decreto que regula o título tamén contempla as competencias que se pretende que acaden as persoas que cursen o módulo. Por competencia entendemos o conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes adquiridas a través de procesos formativos ou da propia experiencia profesional, que permiten desenvolver determinadas funcións profesionais. É dicir, que se supón que as aprendizaxes acadadas neste módulo, garanten ante o mundo laboral que estes/as profesionais son capaces de:

-Realizar tarefas de mediación entre persoas e grupos aplicando de xeito eficiente técnicas participativas e de xestión de conflitos.

-Manter relacións fluídas coas persoas usuarias e as súas familias, membros do grupo de traballo e diferentes profesionais, amosando habilidades sociais e achegando solucións aos conflitos que xurdan.

-Resolver situacións, problemas ou continxencias con iniciativa e autonomía no ámbito da súa competencia, con creatividade, innovación e espírito de mellora no traballo persoal e no dos membros do equipo.

-Organizar e coordinar equipos de traballo con responsabilidade, e supervisar o seu desenvolvemento mantendo relacións fluídas, asumindo o liderado e achegando solucións aos conflitos grupais que se presenten.

-Comunicarse con iguais, superiores, clientela e persoas baixo a súa responsabilidade utilizando vías eficaces de comunicación, transmitindo a información ou os coñecementos axeitados e respectando a autonomía e a competencia das persoas que interveñen no ámbito do seu traballo.

-Supervisar e aplicar procedementos de xestión de calidade e de accesibilidade e deseño universais nas actividades profesionais incluídas nos procesos de produción ou prestación de servizos.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)	Resultados de aprendizaxe				
					MP0017_00				
					RA1	RA2	RA3	RA4	RA5
1	Comunicacion e habilidades sociais	A través desta primeira unidade pretendese que o alumnado se achegue a un dos conceptoas básicos para o desenvolvemento deste modulo : a comunicación e ferramenta imprescindivle para o desenvolvemento da súa futura práctica profesional.Así mesmo veremos como as habilidades sociais son esas capacidades que nos permiten manter unha axeitada relación coas persoas defendendo os nosos dereitos e respectando os dos demais.Como persoas e como profesionais, non nacemos con elas, apréndense, entrénanse, e ata se contaxian. Ese contaxio masivo é o que pretende o desenvolvemento desta unidade.	35	25	X				
2	Dinámica de grupo	A nosa vida persoal desenvolvese en mi diferentes grupos e ao longo da nosa vida profesional traballamos con diferentes grupos de usuarios/as (nenos/as, pais/nais,..). Para o desenvolvemento dunha óptima práctica laboral precisamos coñecer e entender o desenvolvemento dos grupos e saber manexarnos na vida dos mesmos. Como técnicos/as de educación infantil desenvolvemos o noso labor profesional dentro dun equipo de traballo.Traballamos con diferentes persoas con moi diferentes funcións,cargos, formación,etc¿	31	25		X			
3	Condución de reunións	Unha das ferramentas fundamentais da práctica laboral das/dos técnicas/os de educación infantil son as reunións de traballo .. reunións co compañeiros/as do equipo profesional do que formamos parte, reunións cos usuarios/as dos servizos, cos pais/nais dos/as cativos/as¿.. Unha reunión non é só un grupo de persoas que quedan a unha hora determinada. Reunirse implica unha planificación, ter en conta uns obxectivos, etc,¿ para sacar o máximo rendemento e produtividade ao noso tempo e traballo.	15	10			X		
4	Xestión de conflitos e toma de decisións	O conflito é motor de cambio e un grande aliado sempre e cando a xestión do mesmo se desenvolva dun xeito eficaz.	22	20				X	
5	Avaliación da competencia social	nesta unidade traballaremos a avaliación adaptándoa á competencia social tanto a nivel individual como a nivel grupal. Aprenderemos a realizar unha avaliación sistemática de todos os aspectos relacionados coas habilidades sociais.	20	20	X				X
		Total:	123						

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Comunicacion e habilidades sociais	35

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Pon en práctica estratexias e técnicas para favorecer a comunicación e a relación social co seu contorno en relación cos principios da intelixencia emocional e social.	NO

4.1.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 1.1 Identificar as características das etapas do proceso de comunicación 1.2 1.2 Establecer unha comunicación eficaz para asignartarefas ,recibir instrucións e intercambiari deas ou información, superando barreiras comunicativas	1	A comunicación	8,0
2.1 2.1 Valorar a importancia da comunicación verbal e non verbal nas relacións 2.2 2.2 Establecer unha comunicación eficaz para asignartarefas ,recibir instrucións e intercambiari deas ou información.	2	Comunicación verbal e non verbal	8,0
3.1 3.1 Identificar os estilos de comunicación, as súas vantaxes e as súas limitacións. 3.2 3.2 Valorar a importancia das habilidades sociais no desempeño do labor profesional 3.3 3.3 Utilizar as habilidades sociais adecuadas á situación e atendendo á diversidade cultural	3	Estilos de comunicación e habilidades sociais	9,0
4.1 4.3 Demostrar unha actitude positiva cara ao cambio e cara á aprendizaxe a partir de todo o que sucede. 4.2 4.1 Describir os principios da intelixencia emocional e social. 4.3 4.4 Valorar a importancia da autocrítica e da autoavaliación no desenvolvemento de habilidades de relación interpersoal e de comunicación axeitadas. 4.4 4.2 Demostrar interese por non xulgar as persoas e respectar os seus elementos persoais diferenciadores.	4	Intelixencia emocional e percepción social	10,0
		TOTAL	**35**

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.1 Describíronse os principios da intelixencia emocional e social.	• PE.1 - PE.1 - Exame sobre a descrición dos principios da intelixencia emocional e social	N	5
CA1.2 Valorouse a importancia das habilidades sociais no desempeño do labor profesional.	• OU.1 - OU1.-Taboa de indicadores sobre suposto práctico sobre a valoración da importancia das habilidades sociais no desempeño do labor profesional.	S	5
CA1.3 Caracterizáronse as etapas dun proceso comunicativo.	• PE.2 - PE.2 - Suposto práctico sobre a caracterización das etapas dun proceso comunicativo	N	5

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.4 Identificáronse os estilos de comunicación, as súas vantaxes e as súas limitacións.	• PE.3 - PE.3 - Exame sobre a identificación dos estilos de comunicación, as súas vantaxes e as súas limitacións	S	10
CA1.5 Valorouse a importancia do uso da comunicación verbal e non verbal nas relacións interpersoais.			0
CA1.5.1 Identificáronse os elementos da comuncación verbal e non verbal	• PE.4 - PE4. Exame sbre a identificacións dos elementos da comunicación verbal e non verbalal	S	15
CA1.5.2 Púxose en práctica o manexo dos elementos da comunicación verbal e non verbal nunha situación concreta	• LC.1 - LC.1 -Lista de cotexo sobre a posta en práctica do manexo dos elementos da comunicación verbal e non verbal nunha situación concreta	S	30
CA1.6 Estableceuse unha eficaz comunicación para asignar tarefas, recibir instrucións e intercambiar ideas ou información.	• OU.2 - OU.2-Taboa de indicadores sobre suposto práctico sobre o establecemento dunha eficaz comunicación para asignar tarefas, recibir instruccións e intercambiar ideas e/ou información	S	10
CA1.7 Utilizáronse as habilidades sociais adecuadas á situación e atendendo á diversidade cultural.	• OU.3 - OU.3 - Taboa de indicadores sobre suposto práctico sobre a utilización das habilidades sociais adecuadas á situación e atendendo á diversidade cultura	S	10
CA1.8 Demostrouse interese por non xulgar as persoas e respectar os seus elementos persoais diferenciadores: emocións, sentimentos e personalidade.	• OU.4 - Táboa de indicadores sobre a demostración de interese por non xulgar ás persoas e respectar os seus elementos persoais diferenciadores	N	5
CA1.9 Demostrouse unha actitude positiva cara ao cambio e cara á aprendizaxe a partir de todo o que sucede.	• LC.2 - LC.4 - Lista de cotexo sobre a demostración dunha actitude positiva cara ao cambio e cara á aprendizaxe a partir de todo o que sucede	N	5
		TOTAL	**100**

4.1.e) Contidos

Contidos
Relacións interpersoais e percepción social.
0Programas e técnicas de comunicación e habilidades sociais. Escoita activa, empatía, asertividade e autocontrol.
Identificación dos estilos de comunicación, das súas vantaxes e das súas limitacións (CA1.4)
Intervencións en público: materiais de apoio.
Análise dos factores que inflúen na percepción social e na formación de impresións. Estereotipos, prexuízos e discriminación.
Habilidades sociais, competencia social e conceptos afíns.
Análise da relación entre comunicación e calidade de vida nos ámbitos de intervención.
Proceso de comunicación. Comunicación verbal e non verbal.
Proceso de comunicación
Comunicación verbal e non verbal
Valoración comunicativa do contexto: facilitadores e obstáculos na comunicación.
Valoración da importancia das actitudes na relación de axuda.
Intelixencia emocional. Educación emocional. Emocións e sentimentos.
Mecanismos de defensa.

Contidos
0Formulación de estratexias de actuación para aproveitar a función do liderato e os papeis da estrutura e o funcionamento do grupo (CA 2.6)
Comunicación nos grupos.Estilos de comunicación.Comunicación verbal e xestual.Obstáculos e barreiras

4.1.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
A comunicación - A comunicación - 5.0 Aproximación ao concepto de comunicación e os elementos que interveñen no proceso comunicativo con especial incidencia das barreiras e obstáculos da comunicación.	• Exposición introductoria sobre o módulo e a unidade de traballo inicial. • Dinámica 1.1. "CO-MU-NI-CA-CION". Explicación da dinámica que realizará o alumnado e distribuir por grupos e posterior presentación do vídeo: "O proceso de comunicación". • Explicación sobre as barreiras na comunicación.	• Resposta a unha serie de preguntas iniciais sobre os contidos do módulo • En grupos terán que deseñar un "rap" no que se expliquen os elementos da comunicación. En gran grupo reflexionar sobre os elementos presentes no proceso e comunicación e a necesidade de retroalimentación para garantir unha comunicación eficaz. • Execución da dinámica e reflexión sobre como inflúe o contexto na comunicación. • Reflexión grupal e posta de exemplos sobre diferentes barreiras na nosa vida diaria.	• CO-MU-NI-CA-CIÓN: Rap sobre elementos da comunicación • Cuestionario de coñecementos previos	• Cuestionario en formato papel • CO-MU-NI-CA-CIÓN: Espazo amplo, aparato de música, material funxible diverso(papel, pinturas, etc..)	• OU.2 - OU.2-Taboa de indicadores sobre suposto práctico sobre o establecemento dunha eficaz comunicación para asignar tarefas, recibir instruccións e intercambiar ideas e/ou información • PE.2 - PE.2 - Suposto práctico sobre a caracterización das etapas dun proceso comunicativo	8,0
Comunicación verbal e non verbal - Comunicacion verbal e non 7.0 verbal - Nesta actividade partiremos de identificar os estilos de comunicación interpersoal como condición necesaria para poder desenvolver as propias habilidades sociais e así darnos conta da súa importancia no desempeño do labor profesional.	• Dinámica: "A VER SE ME EXPLICO". Explicación da dinámica e selección de persoas voluntarias • Dinámica: "CONCURSO DE XESTOS ILUSTRADORES". Explicación da dinámica de asignación de tempos para a súa realización. • Dinámica: "MÍRAME": Explicación da dinámica e disposición do espazo para a súa realización • Dinámica:" EXPOSICIÓN PÚBLICA". Explicación da dinámica. Esta tarefa realizarase en parte fóra do horario lectivo	• O alumnado terá que resolver unha situación cotián da intervención social resolvela só con xestos • Execución da dinámica e participación activa no desenvolvemento da mesma	• Síntese das dinámicas realizadas nun cartafol individual de carácter autorreflexivo • Elaboración dun discurso por persoa e presentación pública do mesmo	• Espazo-clase, soportes audiosisuais e un atríl • Espazo amplo, cadeiras e mesas	• LC.1 - LC.1 -Lista de cotexo sobre a posta en práctica do manexo dos elementos da comunicación verbal e non verbal nunha situación concreta • PE.4 - PE4. Exame sbre a identificacións dos elementos da comunicación verbal e non verbalal	8,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	**Profesorado (en termos de tarefas)**	**Alumnado (tarefas)**	**Resultados ou produtos**	**Recursos**	**Instrumentos e procedementos de avaliación**	
Estilos de comunicación e habilidades sociais - Nesta actividade partiremos de identificar os estilos de comunicación interpersoal como condición necesaria para poder desenvolver as propias habilidades sociais e así darnos conta da súa importancia no desempeño do labor profesional.	• Introducion á actividades 3 e Diná-mica."ADESTRANDO HABILIDADES SOCIAIS" Explicación dos pasos para adestrar unha habilidade social e presentación dunha relación de habilidades sociais a adestrar. Subdivisión de grupos de traballo • Dinámica. "ROBOTS DA COMUNICACIÓN": Explicación da tarefa e división en tres grupos • Dinámica. "ESCOITA ACTIVA EN TRÍOS". Explicación da dinámica e subdivisión do grupo en tríos • Explicación habilidades sociais e técnicas asertivas	• Os grupos analizarán diversos documentos audiovisuais sobre adestramento en habilidades sociais e elaborarán unha secuencia de adestramento de habilidades sociais • Cada grupo construirá un robot no que se plasmen os distintos estilos da comunicación.Reflexión conxunta sobre os distintos estilos de comunicación e as vantaxes e desvantaxes dun ou outro estilo • Cada compoñente do trío terá asignado un rol que irá rotando cada 3 minutos (observador e interlocutores). O observador anotará os recursos que favorecen a escoita activa e que utiliza cada un • Actividade de avaliación global para CA 1.2 e CA 1.7 SUPOSTOS PRÁCTICOS. Exposición de distintos supostos prácticos nos que aplicar técnicas asertivas. Subdivisión do grupo. Actividade avaliable. • Cada grupo aplicará distintas técnicas asertivas e habilidades sociais a estes supostos e representará comoevalas a cabo. Debate sobre as aplicacións das técnicas asertivas en contextos profesionais o conxunto do alumnado e profesor.	• Informe sobre os recursos que cada un utiliza para favorecer a escoita activa • SUPOSTOS PRÁCTICOS: Representación de técnicas asertivas • ROBOTS DA COMUNICACIÓN: Collage de cada estilo • ADESTRANDO HABILIDADES SOCIAIS: Exemplificación dunha secuencia de adestramento.	• ROBOTS DA COMUNICACIÓN: cartolinas, pegamento, revistas, tesoiras, ceras blandas • SUPOSTOS PRÁCTICOS: Papel e material funxible diverso • ADESTRANDO AS HABILIDADES SOCIAIS: ordenador con conexión a internet. Espazo amplo. Material funxible diverso • ESCOITA ACTIVA EN TRÍOS: Guión de observación	• OU.1 - OU1.-Taboa de indicadores sobre suposto práctico sobre a valoración da importancia das habilidades sociais no desempeño do labor profesional. • OU.3 - OU.3 - Taboa de indicadores sobre suposto práctico sobre a utilización das habilidades sociais adecuadas á situación e atendendo á diversidade cultura • PE.3 - PE.3 - Exame sobre a identificación dos estilos de comunicación, as súas vantaxes e as súas limitacións	9,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	**Profesorado (en termos de tarefas)**	**Alumnado (tarefas)**	**Resultados ou produtos**	**Recursos**	**Instrumentos e procedementos de avaliación**	
Intelixencia emocional e percepción social - Nesta actividade partimos da decrición dos principios da intelixencia emocional e social como base a partires da cal valorar a importancia da autocrítica e autoavaliación das nosas habilidades sociais e así respectar os elementos diferenciadores das persoas e mostrar unha actitude positiva cara o cambio.	• PROGRAMA DE RADIO: Presentación dun programa de radio introdutorio sobre intelixencia emocional e introducción á actividade • Dinámica. "FOTOEMOCIÓN": Explicación da dinámica e división do grupo en parellas • O MEU PREXUÍZO. Explicación da tarefa e do produto a entregar. Será unha tarefa que desenvolvan ao longo da actividade e base para a avaliación da actividade	• Escoitar e extraer os puntos máis relevantes sobre o concepto de intelixencia emocional e conceptos afiíns relacionados coa actividade • En parellas terán que fotografíar as emocions básicas que posteriormente se recollerán nun panel no que figuren as de todo o grupo. Reflexión sobre os diferentes xeitos de expresar unha mesma emoción • Cada alumno terá que indicar un prexuízo ou estereotipo persoal e realizar unha investigación sobre o mesmo ou mesmos para tentar mudalo	• FOTOEMOCIÓN: fotografías de cada unha das emocións. Reflexións en torno á expresión de emocións • OS MEUS PREXUIZOS:Informe autoavaliativo sobre prexuízos e estereotipos persoais e acción de mellora realizadas	• OS MEUS PREXUÍZOS:Internet e servicios e recursos da comunidad • PROGRAMA DE RADIO: ordenador con conexión a internet • FOTOEMOCIÓN: Cámara de fotos, chinchetas e corcho grande ou papel continuo	• LC.2 - LC.4 - Lista de cotexo sobre a demostración dunha actitude positiva cara ao cambio e cara á aprendizaxe a partir de todo o que sucede • OU.4 - Táboa de indicadores sobre a demostración de interese por non xulgar ás persoas e respectar os seus elementos persoais diferenciadores • PE.1 - PE.1 - Exame sobre a descrición dos principios da intelixencia emocional e social	10,0
					TOTAL	**35,0**

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Dinámica de grupo	31

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Dinamiza o traballo do grupo aplicando as técnicas adecuadas, e xustifica a súa selección en función das características, a situación e os obxectivos do grupo.	SI

4.2.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 1.1 Describir os elementos fundamentais dun grupo, a súa estrutura, a súa dinámica e os factores que os poidan modificar 1.2 1.2 Explicar as vantaxes do traballo en equipo fronte ao individual. 1.3 1.3 Analizar o funcionamento de grupos a través de diversas técnicas 1.4 1.4 Identificar as principais barreiras da comunicación grupal.	1	Os grupos humanos	8,0
2.1 2.1 Diferenciar os papeis que se poden dar nun grupo e as relacións entre eles. 2.2 2.2 Formular estratexias de actuación para aproveitar a función de liderado e os papeis na estrutura e no funcionamento do grupo. 2.3 2.3 Respectar as opinións diferentes da propia e os acordos de grupo.	2	Roles de grupo	6,0
3.1 3.1 Explicar as vantaxes do traballo en equipo fronte ao individual. 3.2 3.2 Definir o reparto de tarefas como procedemento para o traballo en grupo. 3.3 3.3 Lograr un ambiente de traballo relaxado e cooperativo. 3.4 3.4 Analizar as linguaxes icónica e audiovisual e empregar as tecnoloxías da información para favorecer a comunicación.	3	Equipos de traballo	6,0
4.1 4.1 Seleccionar técnicas de dinamización de grupo 4.2 4.2 Valorar a importancia dunha actitude tolerante e de empatía para conseguir a confianza do grupo.	4	Dinámicas de grupo	11,0
		TOTAL	**31**

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.1 Describíronse os elementos fundamentais dun grupo, a súa estrutura, a súa dinámica e os factores que os poidan modificar.	• PE.1 - PE.1 - Proba escrita sobre a descrición dos elementos fundamentais dun grupo, a súa estrutura, a súa dinámica e os factores que poidan modificar.	S	5
CA2.2 Analizáronse e seleccionáronse as técnicas de dinamización e funcionamento de grupos.			0
CA2.2.1 Analizouse o funcionamento do grupo a través de diversas técnicas	• OU.1 - OU.1 - Taboa de indicadores sobre a análise do funcionamento do grupo a través de diversas técnicas	S	10

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.2.2 Seleccionáronse técnicas de dinamización de grupo	• OU.2 - OU.2 - Taboa de indicadores sobre a selección das técnicas de dinamización de grupo	S	25
CA2.3 Explicáronse as vantaxes do traballo en equipo fronte ao individual.	• PE.2 - PE.2 - Proba escrita sobre a explicación das vantaxes do traballo en equipo fronte ao individual	N	10
CA2.4 Diferenciáronse os papeis que se poden dar nun grupo e as relacións entre eles.	• PE.3 - PE.3 - Proba escrita sobre a diferenciación os papeis que se poden dar nun grupo e a relación entre eles	S	15
CA2.5 Identificáronse as principais barreiras da comunicación grupal.	• PE.4 - PE.4 - Proba escrita sobre a identificación das principais barreiras da comunicación grupal	S	5
CA2.6 Formuláronse estratexias de actuación para aproveitar a función de liderado e os papeis na estrutura e no funcionamento do grupo.	• OU.3 - OU.3 - Taboa de indicadores sobre a formulación de estratexias de actuación para aproveitar a función de liderado e os papeis na estrutuira e funcionamento do grupo	N	10
CA2.7 Definiuse o reparto de tarefas como procedemento para o traballo en grupo.	• PE.5 - PE.5 - Proba escrita sobre o reparto de tarefas como procedemento para o traballo en grupo	S	5
CA2.8 Valorouse a importancia dunha actitude tolerante e de empatía para conseguir a confianza do grupo.	• TO.1 - TO.1 - Táboa de observación sobre a valoración da importancia dunha actitude tolerante e de empatía para conseguir a confianza no grupo	S	5
CA2.9 Logrouse un ambiente de traballo relaxado e cooperativo.	• TO.2 - TO.2 - Taboa de observacións sobre o logro dun ambiente de traballo relaxado e cooperativo	N	5
CA2.10 Respectáronse as opinións diferentes da propia e os acordos de grupo.	• TO.3 - TO.3 - Táboa de observación sobre o respecto de opinión diferentes á propia e os acordos de grupo.	S	5
		TOTAL	**100**

4.2.e) Contidos

Contidos
Tipoloxía e características dos grupos. Desenvolvemento grupal.
0Formulación de estratexias de actuación para aproveitar a función do liderato e os papeis da estrutura e o funcionamento do grupo (CA 2.6)
A confianza no grupo.
Valoración do papel da motivación na dinámica grupal.
Toma de conciencia acerca da importancia de respectar as opinións non coincidentes coa propia.
Análise da estrutura e dos procesos de grupos.
Técnicas para a análise de grupos.
Valoración da importancia da comunicación no desenvolvemento do grupo.
Comunicación nos grupos. Estilos de comunicación. Comunicación verbal e xestual. Outras linguaxes: icónica e audiovisual. Tecnoloxías da información e da comunicación. Obstáculos e barreiras. Cooperación e competencia nos grupos.
Comunicación nos grupos.Estilos de comunicación.Comunicación verbal e xestual.Obstáculos e barreiras
Outras linguaxes:icónica e audiovisual.Tecnoloxías da información e da comunicación.
Cooperación e competencia nos grupos.
Dinámicas de grupo. Fundamentos psicosociolóxicos aplicados ás dinámicas de grupo.
Equipo de traballo. Estratexias de traballo cooperativo. Organización e reparto de tarefas.

Contidos
Equipo de traballo.Organización e reparto de tarefas
Equipo de traballo.Estratexias de traballo cooperativo
Detección e análise de problemas no traballo en equipo.
Traballo individual e traballo en grupo.

4.2.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Os grupos humanos - A través desta 9.0 actividade achegarémonos ao concepto de grupo, vendo tanto a súa tipoloxia como as diferentes fases polas que pasa o mesmo desde o seu nacemento. Faremos fincapé tamén nas diferentes estructuras a ter en conta para unha axeitada comunicación grupal e a incidencia práctica que teñen estes contidos no desenvolvemento da futura práctica profesional do/a técnico/a.	• GRUPEANDO: explicar ao alumnado o desenvolvemento da dinámica e distribuir ao alumnado por grupos • REDES. Explicar ao alumnado o desenvolvemento da dinámica e xestión da mesma • IMOS VER.Explicar ao alumnado o desenvolvemento do exercizo e desenvolvemento do mesmo • VIDEOFORO SEN LA OLA.Explicar ao alumnado o desenvolvemento do video-foro	• Elaborar o collage sobre o concepto de grupo e expoñelo aos/ás demais compañeiros/as • Participación activa na dinámica e reflexións finais fundamentadas • Aplicar as diferentes técnicas de análise de grupo. • Recoller información na ficha de visonado do video-foro e posterior participación na reflexión grupal acerca das barreinas na comunicación grupal e as vantaxes do traballo en equipo fronte ao individual.	• REDES: Reflesións finais acerca do desenvolvemento da dinámica • GRUPEANDO: Collage de grupo.Exposición e reflexións final sobre o traballo realizado • IMOS VER: Pequeño informe de aplicación da técnica elixida • VIDEO FORO LA OLA: Ficha técnica video-foro.	• GRUPEANDO: Cartulinas ou papel continuo, revistas, tesoiras e pegamento • REDES:Espazo amplo con cadeiras móviles • IMOS VER: Ordenadores con conexión a internet • VIDEO-FORO LA OLA: Ordenador con canón proxector e fichas de análise	• OU.1 - OU.1 - Taboa de indicadores sobre a análise do funcionamento do grupo a través de diversas técnicas • PE.1 - PE.1 - Proba escrita sobre a descrición dos elementos fundamentais dun grupo, a súa estrutura, a súa dinámica e os factores que poidan modificar. • PE.2 - PE.2 - Proba escrita sobre a explicación das vantaxes do traballo en equipo fronte ao individual • PE.4 - PE.4 - Proba escrita sobre a identificación das principais barreiras da comunicación grupal	8,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	**Profesorado (en termos de tarefas)**	**Alumnado (tarefas)**	**Resultados ou produtos**	**Recursos**	**Instrumentos e procedementos de avaliación**	
Roles de grupo - Os papeis 6.0 que se desenvolven na vida dos grupos son diferentes e moi variados, así como o é o impacto que teñen cada un deles no desenvolvemento dos grupos.Traballaremos fundamentalmente nesta actividade os conceptos de roles e liderazgo.	• A HERDANZA. Explicación da dinámica e das normas para o seu desenvolvemento. Reparto de roles entre os participantes. Motivación do alumnado de cara a participación activa e creativa.Breve explicacións sobre os tipos de roles e os obstáculos na comunicación • O CAPATAZ. Distribución do alumnado en pequeno grupo. Explicación da dinámica e motivación do alumnado durante o seu desenvolvemento. Breve explicación sobre o concepto de lider e a súa tipoloxía. Elaborar conclusión do traballo realizado conxuntamente co alumnado.	• Participación na dinámica de xeito activo. Extraer conclusións do traballo realizado • Participación activa na dinámica proposta	• A HERDANZA: Documento sobre o reparto da herdanza e reflexión grupal sobre o traballo realizado • O CAPATAZ:Cohete e reflexión grupal sobre o traballo realizado.	• A HERDANZA: Ficha de traballo da dinámica (animais/persoas) • O CAPATAZ: material de refugallo (cartón, papel, plástico,...), pegamento, tesoiras, celo.	• OU.3 - OU.3 - Taboa de indicadores sobre a formulación de estratexias de actuación para aproveitar a función de liderado e os papeis na estrutuira e funcionamento do grupo • PE.3 - PE.3 - Proba escrita sobre a diferenciación os papeis que se poden dar nun grupo e a relación entre eles • TO.3 - TO.3 - Táboa de observación sobre o respecto de opinión diferentes á propia e os acordos de grupo.	6,0
Equipos de traballo - O 6.0 desenvolvemento da práctica profesional do técnico/a en educación infantil levarase a cabo dentro de diferentes equipos de traballo. Adentrerémonos nesta actividade na vida dos mesmo centrándonos na cooperación como ferramenta fundamental para o traballo.	• EQUIPAZO . Explicación teórica dos conceptos clave relaciopnados cos equipos de traballo • A ÁRBORE. Explicación da dinámica, reparto de tarefas entre os/as participantes e temporalización da mesma	• Participación activa no plantexamento e resolución de dúbidas • Participación activa no desenvolvemento da dinámica e extraer conclusións do desenvolvemento da dinámica.	• EQUIPAZO: Análise teórico dos principais conceptos da actividade. • A ÁRBORE:reflexión grupal sobre o traballo realizado	• EQUIPAZO: ordenador e canón proxecto • A ÁRBORE: espazo amplo e material funxible	• PE.2 - PE.2 - Proba escrita sobre a explicación das vantaxes do traballo en equipo fronte ao individual • PE.5 - PE.5 - Proba escrita sobre o reparto de tarefas como procedemento para o traballo en grupo • TO.2 - TO.2 - Taboa de observacións sobre o logro dun ambiente de traballo relaxado e cooperativo	6,0
Dinámicas de grupo - Son 15.0 moitas as ferramentas que a dinámmica de grupos aporta ao noso traballo como educadores/as. A través desta actividade centrarémonos e coñecelas e poñelas en práctica.	• DINAMIZANDO: Posta en práctica de diferentes tipos de técnicas de grupo. • AGORA DIRIXO EU. Explicación da dinámica, distribución do alumnado en pequeno grupo e reparto e temporalización do traballo a desenvolver	• Participación nas diferentes técnicas propostas • Planificación e desenvolvemento dunha sesión de dinámica de grupos co grupo-aula	• AGORA DIRIXO EU: Documento de planificación da sesión de dinámica de grupos • DINAMIZANDO: Reflexión final acerca dos aspectos a ter en conta á hora de poner en práctica técnicas de grupo	• DINAMIZANDO:Espazo amplo con cadeiras móviles e equipo de música • AGORA DIRIXO EU: Aula informática, biblioteca do centro	• OU.2 - OU.2 - Taboa de indicadores sobre a selección das técnicas de dinamización de grupo • TO.1 - TO.1 - Táboa de observación sobre a valoración da importancia dunha actitude tolerante e de empatía para conseguir a confianza no grupo	11,0
					TOTAL	**31,0**

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Condución de reunións	15

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Conduce reunións e analiza os xeitos ou estilos de intervención e de organización en función das características das persoas destinatarias e do contexto.	SI

4.3.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 1.2 Describir as etapas do desenvolvemento dunha reunión. 1.2 1.3 Valorar a necesidade dunha información boa e diversa na convocatoria de reunións. 1.3 1.4 Aplicar técnicas de recollida de información e de avaliación dos resultados dunha reunión 1.4 1.1 Describir os tipos de reunión e as funcións.	1	Reunións: organización e xestión	7,0
2.1 2.1 Aplicar as técnicas de moderación de reunións e xustificouse a súa aplicación 2.2 2.2 Demostrar a importancia da capacidade de expor ideas de xeito claro e conciso 2.3 2.3 Describir os factores de risco e a posibilidade de sabotaxe dunha reunión, e xustificáronse as estratexias de resolución 2.4 2.4 Describir a importancia da motivación e das estratexias empregadas, para conseguir a participación nas reunións 2.5 2.5 Demostrar actitudes de respecto e tolerancia na condución de reunións	2	Estratexias para conducir unha reunión	8,0
		TOTAL	**15**

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA3.1 Describíronse os tipos de reunión e as funcións.	• PE.1 - PE.1 - Proba escrita sobre os tipos de reunión e as súas funcións.	S	10
CA3.2 Describíronse as etapas do desenvolvemento dunha reunión.	• PE.2 - PE.2 - Proba escrita sobre as etapas de desenvolvemento dunha reunión	N	10
CA3.3 Aplicáronse as técnicas de moderación de reunións e xustificouse a súa aplicación.	• OU.1 - OU.1 - Taboa de indicadores sobre a aplicación de técnicas de moderació de reunións e xustificación da súa aplicación	S	25
CA3.4 Demostrouse a importancia da capacidade de expor ideas de xeito claro e conciso.	• OU.2 - OU 2. Taboa de indicadores sobre a descrición da importancia de expor ideas de xeito claro e conciso	S	10
CA3.5 Describíronse os factores de risco e a posibilidade de sabotaxe dunha reunión, e xustificáronse as estratexias de resolución.	• PE.3 - PE.3 - Proba escrita sobre a descrición dos factores de risco e a posibilidade de sabotaxe dunha reunión, xustificando as estratexias de resolución	N	10
CA3.6 Valorouse a necesidade dunha información boa e diversa na convocatoria de reunións.	• OU.3 - OU3.- Taboa de indicadores sobre a necesidade dunha información boa e diversa na convocatoria de reunións	S	5

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA3.7 Describiuse a importancia da motivación e das estratexias empregadas, para conseguir a participación nas reunións.	• PE.4 - PE.4 - Proba escrita sobre a descrición da importancia da motivación e das estratexias empregafas, para conseguir a participaciónnas reunións	N	5
CA3.8 Aplicáronse técnicas de recollida de información e de avaliación dos resultados dunha reunión.	• OU.4 - OU.4-Taboa de indicadores sobre a aplicación de técnicas de recollida de información e de avaliación de resultados dunha reunión	S	15
CA3.9 Demostráronse actitudes de respecto e tolerancia na condución de reunións.	• TO.1 - TO.1 Taboa de observación sobre a demostración de actitudes de respecto e tolerancia na condución de reunións	S	10
		TOTAL	**100**

4.3.e) Contidos

Contidos
A reunión como forma de traballo en grupo. Tipos de reunións e funcións. Etapas no desenvolvemento dunha reunión: preparación, inicio, desenvolvemento e finalización. Técnicas de moderación de reunións. Identificación da tipoloxía das persoas participantes nunha reunión. Análise de factores que afectan ao comportamento dun grupo: boicot e colaboración.

4.3.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	**Profesorado (en termos de tarefas)**	**Alumnado (tarefas)**	**Resultados ou produtos**	**Recursos**	**Instrumentos e procedementos de avaliación**	
Reunións: organización e xestión - Nesta actividade estudaremos as posibilidades da reunión como técnica de traballo, establecendo as etapas para o desenvolvemento da mesma.	• Cine-forum. Proxectaremos o fime "Aquellos días felices" e faremos un debate ao finalizar que nos pemitirá introducir expositivamente aunidade 3 • Tipoloxía de reunión: trátase e que o alumnado poña exemplos de distintos tipos de reunión nos que participou. Esta tarefa realizarana en parellas. • Reunións simultáneas: faremos grupos de traballo de catro alumnos que terán que preparar e desenvolver unha reunión de 30 minutos. Faranse reunións tres reunións simultáneas de cada vez nas que participaran os alumnos. Faremos varias reunións para que os membros pasen respectivamente por organizadores e asitentes	• Visionado do filme e reflexión sobre o mesmo sinalando os aspectos máis relevante da tipoloxía de reunións e das etapas do desenvolvemento da mesma. • Selección de exemplos de reunión e exposición á aula. • Os grupos de traballo prepararán a convocatoria da reunión e levarana a cabo sobre unha temática de interese para o grupo. Desenvolverán todas as etapas e rexistrarán unha avaliación de procesos e resultados	• Tipoloxía de reunións: presentación de exemplos diversos de reunións • Reunións simultáneas: Carpeta de documentación sobre a reunión • Cine-forum: reflexións sobre a reunións como forma de traballo	• Ordenadores e internet • Espazos diversos para desenvolver as reunións simultáneas • Proxector de video	• OU.3 - OU3.- Taboa de indicadores sobre a necesidade dunha información boa e diversa na convocatoria de reunións • OU.4 - OU.4-Taboa de indicadores sobre a aplicación de técnicas de recollida de información e de avaliación de resultados dunha reunión • PE.1 - PE.1 - Proba escrita sobre os tipos de reunión e as súas funcións. • PE.2 - PE.2 - Proba escrita sobre as etapas de desenvolvemento dunha reunión	7,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	**Profesorado (en termos de tarefas)**	**Alumnado (tarefas)**	**Resultados ou produtos**	**Recursos**	**Instrumentos e procedementos de avaliación**	
Estratexias para conducir unha reunión - Nesta actividade abordaremos as técnicas de moderación dunha reunión e as estratexias que favorezan a participación dos asistentes mostrando unha actitude tolerante	• Quen é quen? Presentación da actividade a través dunha proposta de representación dunha reunión en grupos de traballo na que se asignan diferentes roles • Un moderador/a ideal: presentación dun documento audiovisual sobre estratexias de moderación e subdivisión en grupos de traballo que preparán unha situación a representar nas que se apliquen técnicas de moderación • Un novo produto: subdivisión do grupo-clase en grupos de traballo que traballarán coas estratexias de exposición de ideas preparando e executando unha simulación de reunión dun equipo directivo que quere sacar un novo produto ao mercado • Unha reunión difícil: presentación das dificultades para desenvolver a moderación e división en tríos do grupo-clase que terán que preparar unha reunión que se vai desenvolver na aula enfrontándose ás dificultades que xurdan	• Preparación e execución da representación e observación das representacións realizadas por outros grupos rexistrando as observacións realizadas e facendo a súa devolución ao grupo-clase • Análise das técnicas de moderación e deseño e execución ante a aula dunha situación de moderación de reunión. Observación e rexistro das técnicas de moderación utilizadas • Reunirse para preparar a reunión do equipo directivo facendo fincapé nas estratexias expositivas e mostrando a diferenza entre unha exposición axeitada e non axeitada • Análise das estratexias para enfrontarse a situacións difíceis na condución de reunións e intervención como moderadores nunha reunión na que terán que aplicar estratexias de resolución desas dificultades	• Un moderador ideal: rexistro de observacións sobre aplicación de técnicas de moderación e informe autoavaliativo • Un novo produto: reflexión en torno ás estratexias para expoñer ideas • Unha reunión difícil: reflexión sobre a sabotaxe nas reunións e as actitudes do moderador/a • Quen é quen?: cadro de observación de roles observados	• Proxector de video • Rotafolios • Rexistros de observanción	• OU.1 - OU.1 - Taboa de indicadores sobre a aplicación de técnicas de moderació de reunións e xustificación da súa aplicación • OU.2 - OU 2. Taboa de indicadores sobre a descrición da importancia de expor ideas de xeito claro e conciso • PE.3 - PE.3 - Proba escrita sobre a descrición dos factores de risco e a posibilidade de sabotaxe dunha reunión, xustificando as estratexias de resolución • PE.4 - PE.4 - Proba escrita sobre a descrición da importancia da motivación e das estratexias empregafas, para conseguir a participaciónnas reunións • TO.1 - TO.1 Taboa de observación sobre a demostración de actitudes de respecto e tolerancia na condución de reunións	8,0
					TOTAL	**15,0**

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Xestión de conflitos e toma de decisións	22

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Pon en práctica estratexias de xestión de conflitos e resolución de problemas seleccionadas entre os modelos analizados en función das características do contexto.	SI

4.4.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.2 1.2 Describir as principais técnicas e estratexias para a xestión de conflitos 1.1 1.1 Analizar e identificar as principais fontes de problemas e de conflitos grupais	1	O conflito	6,0
2.1 2.1 Identificar e describir as estratexias máis axeitadas para a procura de solucións e a resolución de problemas 2.2 2.2 Resolver problemas e conflitos aplicando os procedementos adecuados a cada caso 2.3 2.3 Respectar as opinións das demais persoas respecto ás vías de solución de problemas e conflitos 2.4 2.4 Aplicar correctamente técnicas de mediación e negociación	2	Técnicas e estratexias de resolución de conflitos	12,0
3.1 3.1 Describir as fases do proceso de toma de decisións 3.2 3.2 Ter en conta as persoas usuarias, independentemente da súa idade e da súa condición física e mental, no proceso de toma de decisións 3.3 3.3 Planificar a tarefa de toma de decisións e a avaliación do proceso 3.4 3.4 Valorar a importancia do intercambio comunicativo na toma de decisións	3	Toma de decisións: proceso.	4,0
		TOTAL	**22**

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA4.1 Analizáronse e identificáronse as principais fontes de problemas e de conflitos grupais.	• OU.1 - OU.4-Taboa de indicadores sobre a análise e identificación das principais fontes de problemas e conflitos grupais	S	15
CA4.2 Describíronse as principais técnicas e estratexias para a xestión de conflitos.	• PE.1 - PE.1 - Exame sobre as descripción das principais técnicas e estrateias para a xestión de conflitos.	N	5
CA4.3 Identificáronse e describíronse as estratexias máis axeitadas para a procura de solucións e a resolución de problemas.	• PE.2 - PE.2 - Exame sobre as identificación e descrición das estratexias máis axeitadas para a procura de solucións e resolución de problemas.	S	5
CA4.4 Describíronse as fases do proceso de toma de decisións.	• PE.3 - PE.3 - Exame sobre a descrición das fases do proceso de toma de decisóns	N	5
CA4.5 Resolvéronse problemas e conflitos aplicando os procedementos adecuados a cada caso.	• OU.2 - OU.5- Taboa de indicadores sobre a resolución de problemas e conflitos aplicando os procedementos adecuados a cada caso.	S	20

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA4.6 Respectáronse as opinións das demais persoas respecto ás vías de solución de problemas e conflitos.	• TO.1 - TO.1 - Taboa de observación sobre o respecto das opinións da demais persoas ás vías de solución de problemas e conflitos	S	5
CA4.7 Aplicáronse correctamente técnicas de mediación e negociación.	• OU.3 - OU. 6 - Taboa de indicadores sobre suspostos prácticos sobre a apliación de técnicas de negociación e mediación.	S	15
CA4.8 Tivéronse en conta as persoas usuarias, independentemente da súa idade e da súa condición física e mental, no proceso de toma de decisións.	• TO.2 - TO.2 - Taboa de observación sobre tivéronse en conta as persoas usuarias, indeoendentemente da súa idade e da súa condición física e mental, no proceso de toma de decisións.	S	5
CA4.9 Planificouse a tarefa de toma de decisións e a avaliación do proceso.	• OU.4 - OU.7-Taboa de indicdores sobre a planificación da tarefa de toma de decisións e avaliación do proceso.	S	20
CA4.10 Valorouse a importancia do intercambio comunicativo na toma de decisións.	• TO.3 - TO.3 - Taboa de observación sobre a valoración da importancia do intercambio comunicativo na toma de decisións	N	5
		TOTAL	**100**

4.4.e) Contidos

Contidos
Valoración do conflito nas dinámicas grupais.
Análise de técnicas de resolución de problemas.
Proceso de toma de decisións.
Xestión de conflitos grupais. Negociación e mediación.
Aplicación das estratexias de resolución de conflitos grupais.
Valoración do papel do respecto e a tolerancia na resolución de problemas e conflitos.
Análise e identificación de conflitos grupais (CA4.1)
Descrición das principais técnicas e estratexias para a xestión de conflitos (CA 4.2)

4.4.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	**Profesorado (en termos de tarefas)**	**Alumnado (tarefas)**	**Resultados ou produtos**	**Recursos**	**Instrumentos e procedementos de avaliación**	
O conflito - Aproximación 6.0 ao concepto de conflito e conflitos grupais, centrandose en identificar as principais fontes de conflitos grupais e na descrición das princiapis técnicas e estratexias para a xestión de conflitos	• BARÓMETRO CONFLITIVO. Explicación e xestión da actividade • CONTOS CON CONFLITO. Exlicación da actividade e xestión do desenvolvemento da mesma. • CONFLITOSTYLE. Explicación da actividade e motivación á participación • A VENTÁ. Busqueda de voluntarios/as para a dramatización e xestión do desenvolvemento do conflito • TECNOCONFLITO: explicación teórica das principais técnicas de afrontamento dos conflitos	• Participación actiVa na actividade e elaboración de reflexións persoais fundamentadas • Participación activa na actividade.lectura e análise dos contos propostos • Participación activa no desenvolvemento da actividade • Análise do conflito: principais fontes, causas e elementos. • Participación na explicación do temario e resolución de dubidas	• Contos con conflito: Análise dos contos traballados e dos diferentes tipos de conflito • Conflitostyle:Simulación dos diferentes estilos de afrontamento dos conflitos • A ventá:Elaboración mapa do conflito • Tecnoconflito: Explicación teórica das diferentes técnicas de afrontamento dos conflitos. • Barómetro conflitivo: Reflexión acerca do concepto de conflito.	• Contos con conflito: Contos e material funxible. • Conflitostyle:Espazo amplo e atrezo e caracterización de personaxes • Tecnoconflito: Ordenador e canón proxector • Barómetro conflitivo: Cadro de afirmacións para o desenvolvemento do barómetro e espazo amplo den mobiliario	• OU.1 - OU.4-Taboa de indicadores sobre a análise e identificación das principais fontes de problemas e conflitos grupais • PE.1 - PE.1 - Exame sobre as descripción das principais técnicas e estrateias para a xestión de conflitos.	6,0
Técnicas e estratexias de resolución de conflitos - Nesta actividade identificaremos e analizaremos diferentes técnicas de resolución de conflitos para logo centrarnos na súa aplicación facendo fincapé en dúas das máis comúns: negociación e mediación	• AO ATAQUE! Desenvolver explicación teórica e resposta ás posibles dúbidas que se poidan plantexa • SEGUIR O MANUAL. Explicación da actividade e motivación do alumnado á participación • QUE ME PROPÓS TI? Expliación da actividade e seguemento do seu desenvolvemento	• Escoita e propoñer ao grupo posibles dúbidas que vaian xurdindo • Elaboración dun manual de instrucción para unha estratexia de afrontamento do conflito.Analizar o conflito e propoñer técnica para a súa solución. • Analizar o conflito e propoñer técnica para a súa solución	• Ao ataque:Explicación teórica acerca das estratexias de afrontamento dun conflito • Seguir o manual: Elaboración dun manual de instrucción para unha estratexia de afrontamento do conflito. • Que me propós ti: Analizar o conflito e propoñer técnica para a súa solución.	• Ao ataque:ordenador e canón proxector. • Seguir o manual:aula de ordenadores e material funxible • Que me propós ti: material funxible	• OU.2 - OU.5- Taboa de indicadores sobre a resolución de problemas e conflitos aplicando os procedementos adecuados a cada caso. • OU.3 - OU. 6 - Taboa de indicadores sobre suspostos prácticos sobre a apliación de técnicas de negociación e mediación. • PE.2 - PE.2 - Exame sobre as identificación e descrición das estratexias máis axeitadas para a procura de solucións e resolución de problemas. • TO.1 - TO.1 - Taboa de observación sobre o respecto das opinións da demais persoas ás vías de solución de problemas e conflitos	12,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	**Profesorado (en termos de tarefas)**	**Alumnado (tarefas)**	**Resultados ou produtos**	**Recursos**	**Instrumentos e procedementos de avaliación**	
Toma de decisións: proceso. - Aproximación ao proceso de toma de decisións facendo especial fincapé nas súas diferentes fases, a planificación do mesmo e na comunicación ao longo de todo o proceso	• Toma de decisións. Explicación teorica dos conceptos teóricos • O contrato.Explicación da dinámica, seguemento e motivación á participación	• Participación activa no plantexamento e resolución de dúbidas • Participación activa na dinámica	• Toma de decisións: Intercambio de ideas sobre o tema a trata • O contrato:elección do educador/a	• Toma de decisións: Ordenador e canón proxector. • O contrato:Espazo amplo e ordenadores e canón proxector.	• OU.4 - OU.7-Taboa de indicdores sobre a planificación da tarefa de toma de decisións e avaliación do proceso. • PE.3 - PE.3 - Exame sobre a descrición das fases do proceso de toma de decisóns • TO.2 - TO.2 - Taboa de observación sobre tivéronse en conta as persoas usuarias, indeoendentemente da súa idade e da súa condición física e mental, no proceso de toma de decisións. • TO.3 - TO.3 - Taboa de observación sobre a valoración da importancia do intercambio comunicativo na toma de decisións	4,0
					TOTAL	**22,0**

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Avaliación da competencia social	20

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Pon en práctica estratexias e técnicas para favorecer a comunicación e a relación social co seu contorno en relación cos principios da intelixencia emocional e social.	NO
RA5 - Avalía os procesos de grupo e a propia competencia social para o desenvolvemento das súas funcións profesionais, e identifica os aspectos susceptibles de mellora.	SI

4.5.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 1.1 Seleccionar os indicadores de avaliación 1.2 1.2 Autoavaliar a situación persoal e social de partida 1.3 1.3 Deseñar instrumentos de recollida de información 1.4 1.4 Rexistrar os datos en soportes establecidos 1.5 1.5 Interpretar os datos recollidos 1.6 1.6 Identificar as situacións que cumpra mellorar 1.7 1.7 Marcar as pautas de mellora 1.8 1.8 Valorar a importancia da autocrítica e da autoavaliación no desenvolvemento de habilidades de relación interpersoal e de comunicación axeitadas.	1	Autoavaliación da competencia social	6,0
2.1 2.1 Aplicar técnicas sociométricas e de investigación social 2.2 2.2 Deseñar instrumentos de recollida de información 2.3 2.3 Rexistrar os datos en soportes establecidos 2.4 2.4 Interpretar os datos recollidos 2.5 2.5 Identificar as situacións que cumpra mellorar 2.6 2.6 Marcar as pautas de mellora	2	Sociometría	6,0

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
3.1 3.1 Deseñar instrumentos de recollida de información 3.2 3.2 Seleccionar os indicadores de avaliación 3.3 3.3 Rexistrar os datos en soportes establecidos 3.4 3.4 Interpretar os datos recollidos 3.5 3.5 Identificar as situacións que cumpra mellorar 3.6 3.6 Marcar as pautas de mellora	3	Avaliación da reunión	6,0
4.1 4.1 Realizar unha avaliación derradeira do proceso traballado ao longo do módulo	4	Avaliación final	2,0
		TOTAL	**20**

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.10 Valorouse a importancia da autocrítica e da autoavaliación no desenvolvemento de habilidades de relación interpersoal e de comunicación axeitadas.	• TO.1 - TO.1 - Táboa de observación sobre a valoración da importancia da autocrítica e autoa-valiación no desenvol-vemento de habilidades de relación interpersoal e de comunicación axeitadas	S	5
CA5.1 Seleccionáronse os indicadores de avaliación.	• OU.1 - OU.4 - Taboa de indicadores sobre a selección de indicadores de avaliación	S	15
CA5.2 Aplicáronse técnicas sociométricas e de investigación social.	• OU.2 - OU.5 - Taboa de indicadores sobre a aplicación de técnicas sociométricas e de investigación social.	N	10
CA5.3 Autoavaliouse a situación persoal e social de partida.	• OU.3 - OU.6 - Taboa de indicadores sobre a autoavaliación da situación persoal e social de partida	S	10
CA5.4 Deseñáronse instrumentos de recollida de información.	• OU.4 - OU.7 - Taboa de indicadores o deseño de instrumentos de recollida de información	S	15
CA5.5 Rexistráronse os datos en soportes establecidos.	• OU.5 - OU.8 - Taboa de indicadores sobre o rexistro de datos en soportes establecidos	S	5
CA5.6 Interpretáronse os datos recollidos.	• OU.6 - OU.9 - Taboa de indicadores sobre a interpretación dos datos recollidos	S	10
CA5.7 Identificáronse as situacións que cumpra mellorar.	• OU.7 - OU.10 - Taboa de indicadores sobre a identificación das situacións que cumpra mellora	S	10
CA5.8 Marcáronse as pautas de mellora.	• OU.8 - OU.8 - Taboa de indicadores sobre a indicación das pautas de mellora	S	10
CA5.9 Realizouse unha avaliación derradeira do proceso traballado.	• OU.9 - OU.9 - Taboa de indicadores sobre a realización dunha avaliación derradeira do proceso traballado.	S	10
		TOTAL	**100**

4.5.e) Contidos

Contidos

Contidos
Recollida de datos: técnicas.
Deseño de propostas de mellora da competencia social e persoal
Avaliación da competencia social.
Avaliación da estrutura e dos procesos grupais.
Aplicación das técnicas de investigación social ao traballo con grupos.
Análise de estratexias e instrumentos para o estudo de grupos.
Sociometría básica.
Valoración da autoavaliación como estratexia para a mellora da competencia social.

4.5.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Autoavaliación da competencia social - Nesta actividade propoñemos que o alumnado realice unha autoavaliación da súa propia competencia social seguindo un proceso de avaliación sistemática que inclúe a planificación, o deseño de instrumentos, o rexistro e interpretación dos datos, a identificación de situacións que cumpra mellorar e a elaboración de pautas de mellora.	• Explicación da tarefa 1: Elaboración dun autorretrato, no que se reflicta a percepción individual das propias capacidades comunicativas. • Descrición por parte do/a profesor/a dos pasos para elaborar un plan de avaliación sistemático. Explicación da tarefa 2: Deseño dun plan de avaliación. Supervisar o traballo do alumnado. • Explicación da tarefa 3. Recollida de datos. Seguimento do traballo do alumnado. • Explicación da tarefa 4: Elaboración do informe de autoavaliación. Superivisión do traballo do alumnado • Proposta da tarefa 5: Reflexión persoal sobre a valoración da importancia da autoavaliación no desenvolvemento de habilidades de relación interpersoal e de comunicación axeitadas.	• Realización por parte do alumnado da tarefa 1: elaboración dun autorretrato. • Realización por parte do alumnado da tarefa 2: planificación da avaliación, aplicado á autoavaliación das habilidades sociais e comunicativas. • Autoaplicación de, polo menos 5 instrumentos de avaliación elaborados (por el mesmo/a e polos compañeiros • Realización, por parte do alumnado da tarefa3: elaboración dun informe de auto-avaliación. Trala análise dos datos recollidos na tarefa anterior, cada alumno/a emitirá un informe no que, ademais das conclusións, se inclúan os aspectos a mellorar e as pautas para facelo • Realizar unha reflexión persoal por escrito sobre a valoración da importancia da autocrítica e autoavaliación no desenvolvemento de habilidades de relación interpersoal e de comunicación axeitadas.	• Plan de avaliación (incluíndo o deseño dun instrumento de avaliación) • Autorretrato • Instrumentos de autoavaliación debidamente cubertos (un mínimo de 5) • Informe de autoavaliación completo, segundo o guión establecido na tarefa • Ficha de autoavaliación	• Textos de apoio (TA1, 2 e 3) • Instrumentos de avaliación elabora-dos na tarefa anterior. • Material funxible diverso: papel, lápiz, pinturas, re-cortes revista, pegamento	• OU.1 - OU.4 - Taboa de indicadores sobre a selección de indicadores de avaliación • OU.2 - OU.5 - Taboa de indicadores sobre a aplicación de técnicas sociométricas e de investigación social. • OU.3 - OU.6 - Taboa de indicadores sobre a autoavaliación da situación persoal e social de partida • OU.4 - OU.7 - Taboa de indicadores o deseño de instrumentos de recollida de información • OU.5 - OU.8 - Taboa de indicadores sobre o rexistro de datos en soportes establecidos • OU.6 - OU.9 - Taboa de indicadores sobre a interpretación dos datos recollidos • OU.7 - OU.10 - Taboa de indicadores sobre a identificación das situacións que cumpra mellora • OU.8 - OU.8 - Taboa de indicadores sobre a indicación das pautas de mellora • TO.1 - TO.1 - Táboa de observación sobre a valoración da importancia da autocrítica e autoa-valiación no desenvol-vemento de habilidades de relación interpersoal e de comunicación axeitadas	6,0
Sociometría - A través desta actividade o alumnado achegarase aos fundamentos básicos da sociometría e coñecerá como analizar a estrutura dun grupo mediante o test sociométrico	• Contextualización por parte do profesor/a da actividade, explicación dos conceptos básicos da sociometría. Explicación e proposta da tarefa 1: Sociograma dun conto. • Explicación e proposta da tarefa 2: Elaboración dun sociograma de grupo, na que deberán deseñar e aplicar un test sociométrico seguindo todos os pasos estudados previamente	• Realización por parte do alumnado da tarefa 1: sociograma dun conto • Realización por parte do alumnado da tarefa 2: elaboración dun sociograma de grupo	• Sociograma • Informe sociométrico completo	• Contos • Material funxible diverso: papel, lápiz, pinturas. • Dispoñibilidade de acceso a un grupo-aula do centro para a realización do sociograma • Texto de apoio 1	• OU.1 - OU.4 - Taboa de indicadores sobre a selección de indicadores de avaliación	6,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	**Profesorado (en termos de tarefas)**	**Alumnado (tarefas)**	**Resultados ou produtos**	**Recursos**	**Instrumentos e procedementos de avaliación**	
Avaliación da reunión - Nesta actividade propoñemos que o alumnado realice unha avaliación dunha reunión seguindo un proceso de avaliación sistemática que inclúe a planificación, o deseño de instrumentos, o rexistro e interpretación dos datos, a identificación de situacións que cumpra mellorar e a elaboración de pautas de mellora	• Proposta da tarefa 1: Deseño dun plan de avaliación dunha reunión. Supervisar o traballo do alumnado • Explicación da tarefa 2. Recollida de datos. Seguimento do traballo do alumnado. • Proposta da tarefa 3 : Elaboración do informe de avaliación da reunión. Supervisión do traballo do alumnado.	• Realización por parte do alumnado da tarefa 1: deseñar plan de avaliación dunha reunión. • Realización da tarefa 2: aplicar o instrumento de avaliación para a recollida de datos • Realización, por parte do alumnado da tarefa3: elaboración dun informe de avaliación da reunión. Trala análise dos datos recollidos na tarefa anterior, cada grupo emitirá un informe no que, ademais das conclusións, se inclúan os aspectos a mellorar e as pautas para facelo	• Plan de avaliación dunha reunión (incluíndo o deseño dun instrumento de avaliación) • Instrumento de avaliación debidamente cuberto • Informe de avaliación da reunión completo, segundo o guión establecido na tarefa	• Texto de apoio (TA1) • Ordenador con conexión a internet • Instrumento de avaliación elaborado • Grabacións de vídeo das reunións levadas a cabo polo alumnado na actividade 1 da UD3	• OU.1 - OU.4 - Taboa de indicadores sobre a selección de indicadores de avaliación • OU.3 - OU.6 - Taboa de indicadores sobre a autoavaliación da situación persoal e social de partida • OU.4 - OU.7 - Taboa de indicadores o deseño de instrumentos de recollida de información • OU.5 - OU.8 - Taboa de indicadores sobre o rexistro de datos en soportes establecidos • OU.6 - OU.9 - Taboa de indicadores sobre a interpretación dos datos recollidos • OU.7 - OU.10 - Taboa de indicadores sobre a identificación das situacións que cumpra mellora	6,0
Avaliación final - Nesta actividade propoñemos ao alumnado a realización dunha avaliación reflexiva sobre o que este módulo lle aportou a nivel da súa propia competencia persoal e socia	• Proposta da tarefa 1: Actualización do autorretrato. Debuxaremos un segundo autorretrato que reflicta a percepción individual das propias capacidades comunicativas. Compararemos este autorretrato co realizado ao principio de curso • Proposta da tarefa 2: Autoavaliación final. Supervisar o traballo do alumnado.	• Realización por parte do alumnado do autorretrato. Comparación dos dous debuxos (o realizado agora e o feito ao principio de curso). Posta en común das conclusións • Realización por parte do alumnado da tarefa 2: autoavaliación final	• Autorretrato • Conclusións da comparación entre ambos debuxos con respecto á evolución das capacidades sociais • Reflexión persoal sobre a evolución da competencia social ao longo do curso	• Material funxible diverso: papel, lápiz, pinturas, recortes revista, pegamento • Autorretrato realizado ao principio de curso • Ordenador	• OU.8 - OU.8 - Taboa de indicadores sobre a indicación das pautas de mellora • OU.9 - OU.9 - Taboa de indicadores sobre a realización dunha avaliación derradeira do proceso traballado.	2,0
					TOTAL	**20,0**

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os mínimos esixibles para alcanzar a avaliación positiva neste módulo son os seguintes:

CA1.2 - Valorouse a importancia das habilidades sociais no desempeño do labor profesional.

CA1.4 Identificáronse os estilos de comunicación, as súas vantaxes e as súas limitacións.

CA 1.5.1 Identificáronse os elementos de comunicación verbal e non verbal.

CA1.5.2 Púxose en práctica o manexo dos elementos da comunicación verbal e non verbal nunha situación concreta

CA1.6 Estableceuse unha eficaz comunicación para asignar tarefas, recibir instrucións e intercambiar ideas ou información.

CA1.7 Utilizáronse as habilidades sociais adecuadas á situación e atendendo á diversidade cultural.

CA1.10 Valorouse a importancia da autocrítica e da autoavaliación no desenvolvemento de habilidades de relación interpersoal e de comunicación axeitadas.

CA1.11 Actuouse desenvolvendo actitudes e comportamentos axeitados cara o medio físico:orde,limpeza,coidado dos recursos,....

CA1.12 Actuouse mantendo actitudes e comportamentos axeitados en relación coas persoas: verbais e non verbais.

CA1.13 Actuouse mantendo actitudes e comportamentos axeitados en relación ao traballo: participación.

CA2.1 Describíronse os elementos fundamentais dun grupo, a súa estrutura, a súa dinámica e os factores que os poidan modificar.

CA2.2.1 Analizouse o funcionamento do grupo a través de diversas técnicas

CA2.2.2 Seleccionáronse técnicas de dinamización de grupo

CA2.4 Diferenciáronse os papeis que se poden dar nun grupo e as relacións entre eles.

CA2.5 Identificáronse as principais barreiras da comunicación grupal.

CA2.7 Definiuse o reparto de tarefas como procedemento para o traballo en grupo.

CA2.8 Valorouse a importancia dunha actitude tolerante e de empatía para conseguir a confianza do grupo.

CA2.10 Respectáronse as opinións diferentes da propia e os acordos de grupo.

CA3.1 Describíronse os tipos de reunión e as funcións.

CA3.3 Aplicáronse as técnicas de moderación de reunións e xustificouse a súa aplicación.

CA3.4 Demostrouse a importancia da capacidade de expor ideas de xeito claro e conciso.

CA3.6 Valorouse a necesidade dunha información boa e diversa na convocatoria de reunións.

CA3.8 Aplicáronse técnicas de recollida de información e de avaliación dos resultados dunha reunión.

CA3.9 Demostráronse actitudes de respecto e tolerancia na condución de reunións.

CA4.1 Analizáronse e identificáronse as principais fontes de problemas e de conflitos grupais.

CA4.3 Identificáronse e describíronse as estratexias máis axeitadas para a procura de solucións e a resolución de problemas.

CA4.5 Resolvéronse problemas e conflitos aplicando os procedementos adecuados a cada caso.

CA4.6 Respectáronse as opinións das demais persoas respecto ás vías de solución de problemas e conflitos

CA4.7 Aplicáronse correctamente técnicas de mediación e negociación.

CA4.8 Tivéronse en conta as persoas usuarias, independentemente da súa idade e da súa condición física e mental, no proceso de toma de decisións.

CA4.9 Planificouse a tarefa de toma de decisións e a avaliación do proceso.

CA5.1 Seleccionáronse os indicadores de avaliación.

CA5.3 Autoavaliouse a situación persoal e social de partida.

CA5.4 Deseñáronse instrumentos de recollida de información.

CA5.5 Rexistráronse os datos en soportes establecidos.

CA5.6 Interpretáronse os datos recollidos.
CA5.7 Identificáronse as situacións que cumpra mellorar.
CA5.8 Marcáronse as pautas de mellora.
CA5.9 Realizouse unha avaliación derradeira do proceso traballado.

O módulo de Habilidades Sociais é un módulo nomeadamente procedimental e actitudinal. De acordo con este principio, o peso na avaliación e cualificación dos coñecementos teóricos será semellante á avaliación da aplicación de coñecementos procedimentais e actidudinais. A cualificación global do alumnado virá determinada por:

A avaliación levarase a cabo tal como está prevista na programación, tendo en conta o peso que cada un dos CAS ten nas unidades didácticas e a través dos instrumentos de avaliación establecidos para cada un deles. Cada CA será cualificado entre 0 e 10, considerándose superado cando a cualificación obtida sexa igual ou superior a 5. Os CAs non considerados como "mínimos esixibles", poderan obter unha cualificación menor de 5. A cualificación dos CAs superados, (e a dos non superados non considerados "mínimos exisibles"), será ponderada polo peso que dito CA ten no conxunto da UD. O resultado da suma destes CAs ponderados, será a cualificación final da UD.
Unha unidade considérase superada, cando todos os CAs que a compoñen (agás os non considerados como "mínimos esixibles") sexan cualificados con 5 ou máis de 5.

O peso dentro do total do módulo das diferentes unidades didácticas é o seguinte:

UD1 25% / UD2 25% / UD3 10% / UD4 20% / UD5 20%

Para superar o módulo o alumnado deberá ter superados todos os CAS establecidos como mínimos esixibles. No caso de que algún alumno/a non supere algún dos CAS das diferentes unidades, este poderá recuperalos no periodo establecido para tal fin.

Ao longo do proceso comunicarase ao alumnado as cualificacións que irá recibindo nos diferentes CAS e en cada unha das unidades didácticas. A cualificación que aparecerá nos " boletíns de notas" será a que resulte da cualificación das unidades avaliadas ata esas datas e ponderada sobre 10 atendendo ao peso que ditas unidades teñen na programación.

En canto á avaliación das diferentes tarefas e probas o alumnado terá en conta o seguinte:

A calidade das tarefas e traballos individuais e grupais:

-Os traballos individuais realizados: a claridade de ideas na redacción, a capacidade de síntese, a creatividade e as reflexións persoais fundamentadas, o cumprimento dos prazos de entrega, redacción e coherencia, ortografía, contido, presentación e adecuación ao solicitado na tarefa. Nas exposicións valorarase a claridade expositiva dos traballos, a adecuación cos contidos traballados na aula e o contido fundamentado da mesma.

-Os traballos grupais realizados: a claridade de ideas na redacción, a capacidade de síntese, a creatividade e as reflexións grupais fundamentadas. Nas exposicións valorarase a claridade expositiva dos traballos, a adecuación cos contidos traballados na aula, a orixinalidade na elaboración e exposición, o contido fundamentado da mesma e a implicación de todos/as os/as membros do grupo. Se as tarefas se distribuíron equitativamente, si cada un se responsabilizou activamente do seu traballo, si se fixeron postas en común para que o traballo resulte coherente, si se resolveron os problemas que puideran xurdir, etc.A nota poderá ser diferente para as distintas persoas que integren o grupo.

-As probas de coñecementos sobre contidos expostos na aula poderán ser de tres tipos: exame con elaboración de diferentes tipos de resposta, tipo test e supostos prácticos. Realizaranse ao final de cada unidade ou ao final do trimestre, dependendo de cada caso.

- Os compoñentes actitudinais recollidos no Decreto de currículo do CSIS e en diferentes criterios de avaliación do módulo de HS, referidos ó respecto das diferenzas individuais e á incorporación da igualdade de oportunidadese con perspectiva de xénero en todas as intervencións, serán avaliados utilizando escalas de observación e avaliación actitudinal coñecidas e compartidas co alumnado desde o inicio da actividade docente.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

No suposto de que as medidas de reforzo tomadas ó longo do curso fosen insuficientes e algunha alumna non superase o módulo, faranse actividades de recuperación no período previsto a tal fin pola normativa vixente.

As actividades de recuperación para o alumnado que non aprobe este módulo, consistirán na presentación de traballos individuais onde se reflictan os coñecementos demandados, e na realización de varias probas de coñecementos ou prácticas (dependendo da natureza dos Cas non superados). Así mesmo poderase realizar unha proba final onde se comprobará a adquisición dos resultados de aprendizaxe do módulo de Habilidades Sociais.

O alumnado que non supere algunha das unidades didácticas ou CA nun trimestre, poderá recuperalo/a no periodo establecido para tal fin, a través dun exame ou da realización de traballos en función da natureza dos CA non adquiridos.

As actividades de recuperación previstas, concretaranse para cada alumno/a nun informe individualizado, que tomará como referencia os criterios de avaliación non superados.
O alumnado será informado das actividades programadas para a súa recuperación, do período da súa realización, e da data en que será avaliado.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Tal e como indica a lexislación vixente:
O alumnado que perdese o dereito á avaliación continua nun determinado módulo terá dereito a unha proba final extraordinaria previa á avaliación final de módulos correspondente.
A proba de avaliación extraordinaria constará de tres probas que poden ser desenvoltas en diferentes días:
1ª parte da proba: proba escrita sobre os aspectos teóricos dos contidos traballados ao longo dos dous trimestres. O exame poderá incluír cuestións de diferente tipo de resposta: de elección, de resposta corta e/ou de desenvolvemento -máis ou menos amplo- de cuestións relacionadas cos contidos do módulo.
A duración máxima desta proba será de 3 horas. Para aprobar este exame é requisito imprescindible aprobar a parte correspondente a cada avaliación, cunha nota mínima de 5, e dicir, é necesario aprobalas dúas avaliacións conxuntamente, do contrario o exame estará suspenso (non se

efectuará a media entre as dúas avaliacións).
2ª parte da proba: proba escrita de carácter práctico, que consistirá na realización dun suposto práctico correspondentes ao módulo a examinarse. A duración máxima desta proba será de 3 horas.
3ª parte da proba: proba oral que consistirá na exposición e explicación do suposto práctico elaborado.
Para aprobalo módulo é condición imprescindible obter como mínimo un 5 en cada unha das partes, non existindo a posibilidade de facer media entre ambas probas, nin de gardar parte aprobada se fose o caso.
O docente poderá esixir do alumnado, aínda que perda a avaliación continua, a presentación de traballos ou actividades que considere imprescindibles para a consecución do módulo, independentemente das probas finais.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

A orde de avaliación no seu artigo 23.5 sinala que cada departamento de familia profesional realizará cunha frecuencia mínima mensual o seguimento das programacións de cada módulo, indicando grado de cumprimento e xustificación razoada no caso de desviacións, ademais a programación será revisada ao inicio de curso e se entregará unha memoria final de curso.
Para o seguimento mensual utilizarase o modelo do procedemento de Programación establecido (utilizando, se é o caso a plataforma habilitada a tal efecto), que se entregará a xefatura de departamento, xa que dito seguimento e revisión deberá constar nas correspondentes actas de departamento.
Para a memoria final utilizaremos o modelo proporcionado pola xefatura de estudos ao final de cur

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

No módulo de Habilidades Sociais o docente, ao principio de curso, realizará unha enquisa por escrito a cada un/unha dos/as alumnos/as, onde se recollan unha serie de cuestións relacionadas coas características persoais e profesionais relacionadas coas habilidades sociais, que servirán para orientar a intervención educativa. Ademáis terase en conta a información recollida na sesión de avaliación inicial que o/a titor/a realiza co alumnado, que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumna/o, así como as súas capacidades.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

No referente á atención á diversidade, a flexibilización modular de ciclos formativos consiste na autorización para que o alumnado poida cursar o ciclo formativo de xeito fragmentado por módulo cunha temporalización distinta da habitual.
De forma xeral neste módulo implantaranse, conforme ás necesidades detectadas, medidas de reforzo educativo, tanto curriculares como organizativas:

-Tendo en conta a posible discapacidade física dun alumno/a (xordeira, cegueira, deficiencia motórica,...), será necesaria a adecuación no acceso o currículo.

-Tamén poderán adecuarse compoñentes básicos do currículo (contidos, metodoloxía, recursos), incidindo directamente na programación,en base ás problemáticas concretas:

-Adaptación no proceso de ensinanza-aprendizaxe aos ritmos e tempos tanto do grupo como individuais, axustando a temporalización das unidades didácticas.

-Planificación de actividades para determinar cales son os coñecementos previos do alumnado antes de iniciar o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

-Tendo en conta os intereses do alumnado na programación e funcionalidade das aprendizaxes.

-Creación dun clima de respecto e tolerancia e valoración mutua.

-Creación dun ambiente de traballo cooperativo, de axuda mutua, un grupo de traballo que integre a alumnas/os con diversidade de intereses, motivacións e capacidades.

-Métodos alternativos de ensinanza-aprendizaxe.

-Maior tempo para a consecución dos obxectivos

-Actividades diversas diferenciadas en grao de dificultade e complexidade para traballar o mesmo contido.

-Deseñar diferentes actividades e situacións para avaliar o mesmo contido.

-Adaptando os instrumentos de avaliación ás necesidades e capacidades potenciais do alumnado.

-Materiais adaptados ás súas necesidades.

-Adecuación de espazos na aula que favorezan a mobilidade do alumnado e posibilite distintos tipos de traballo de forma simultánea e diferentes agrupamentos coa participación de todos os alumnos e alumnas

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

As propostas para abordar os temas transversais esenciais para a formación integral forman parte dos contidos específicos que se traballan no módulo de Habilidades Sociais, que manifesta unha carga actitudinal moi forte: cooperación, traballo en equipa, competencia social, intelixencia emocional, asertividade, conflicto ... Así nesta proposta teñen especial relevancia:
- Educación para a paz: o alumnado deberá ser quen de intervir na resolución de conflitos de xeito autónomo (non sempre contará coa presenza dun docente ou doutra figura que exerza as funcións de
mediación) e aprender a respectar as opinións dos demais.
- Educación para a igualdade de oportunidades: deberán trasladar á súa práctica profesional todos os principios relacionados coa igualdade de xénero, a fin de non reproducir determinados estereotipos sexistas que aparecen xa nunha idade moi temperá e que se reproducen e manteñen a través dalgúns modelos educativos.
- Educación intercultural: posto que a realidade actual é fortemente multicultural e isto, como non, reflíctese nas aulas. Deberán fomentar os valores de respeto e ver a interculturalidade como unha fonte de
riqueza, aproveitando por tanto, as oportunidades que conleva o traballo con familias de diversas nacionalidades e culturas.
-Educación cívica.
-...

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Ao tratarse éste dun módulo transversal, en todas actividades programadas polo departamento para o segundo curso do CM de Atención a persoas en situación de dependencia o alumnado poderá relacionar e poñer en práctica as aprendizaxes adquiridas no módulo, como a escoita activa nas charlas e ou visitas a centros, a empatía, o autocontrol, as habilidades relacionadas coa exposición pública...

Como formacíón complementaria máis específica proponse a realización dun Obradoiro de intelixencia emocional